

Почетак имплементације!

11. март 2024.

**Стандардизована
фармацеутска услуга
за пацијенте са хипертензијом**

18. март 2024.

**Преглед примене
новоуведених лекова
за терапију хроничних болести**

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

**Мишљење Министарства здравља у вези са продајом
лекова електронским путем и доставу лекова поштом
на кућну адресу**

**Забрањен промет лекова путем интернета, као и достава
путем поште или курирске службе**

САЗНАЈ ВИШЕ

**Позив за учешће у пројекту: Апотека пријатељ здравог потомства
Саветодавна експертска група при ФИПу за питања из области етике
Унапређење информационог система Коморе**

Мишљење Министарства здравља у вези са продајом лекова електронским путем и доставу лекова поштом на кућну адресу

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Фармацеутска комора Србије обратила се Министарству здравља, Сектору за инспекцијске послове, дана 20.12.2023. године са молбом за мишљење у вези са рекламом привредног друштва „Extra Care Group” д.о.о. из Београда, које електронским путем, преко апликације apoteka.rs нуди продају и доставу лекова на кућну адресу, позивајући се на наводно мишљење Министарства здравља **ОВДЕ**.

Са тим у вези обавештавамо Вас да је дана 11.1.2024. године Фармацеутска комора Србије примила допис Министарства здравља од 4.1.2024. године, односно **Мишљење везано за продају лекова електронским**

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

путем и доставу лекова поштом на кућну адресу **ОВДЕ**.

Комора се дописима обратила и ПИО ФОНДУ и Републичком фонду за здравствено осигурање.

Унапређење информационог система Коморе

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Фармацеутска комора Србије је завршила прву фазу унапређења свог информационог система у коме је спроведено повезивање података из Апликације за фармацеутске услуге и базе података Коморе. У односу на постављене критеријуме (завршена ВШО на одговарајућу тему и одговарајући број комплетно пружених услуга) сваког дана се услуге бележе у картону члана Коморе. Након испуњавања дефинисаних услова на мејл члана стиже порука да је постао Саветник за одређену услугу, а од стране Коморе шаље се материјал. Тренутно је у току повезивање података из базе Коморе са сајтом, у делу Пронаћи саветника, уколико је Саветник дао сагласност за објављивање његових података.

Друга фаза, чија се реализација очекује до краја априла ове године, обухвата израду новог Корисничког сервиса, уз увођење нових функционалности које се пре свега односе на унапређење апотекарске праксе.

Одржан састанак комора здравствених радника

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије била је домаћин радног састанка свих директора комора здравствених радника 17. јануара 2024. године. На састанку су размењене информације о процесу дигитализације у здравству и одржаним радионицама у децембру 2023. године, као и пребацивању база података у државни дата центар. Разматрано је питање осигурања чланова комора здравствених радника од стручне грешке и размењене су информације о моделима које коморе примењују по том питању. Такође, од стране Лекарске коморе Србије покренута је иницијатива за нулту толеранцију насиља, како би здравствени радници у Србији имали што безбедније услове за рад.

СЕКРЕТАР ОГРАНКА БЕОГРАД

Маг. фарм Светлана Соларов

Огранак Београд, као највећи огранак Фармацеутске коморе Србије, окупља **2.886 магистра фармације (2.447 обавезних, 368 добровољних и 71 приправника)**. У оквиру стручне службе Коморе, за рад огранка одговорна је **маг. фарм. Светлана Соларов**, на месту секретара Огранка Београд од 1.6.2021. године.

Поред обављања поверених послова из надлежности огранка, маг. фарм. Светлана Соларов пружа стручну помоћ члановима Огранка Београд и заступа њихове интересе пред надлежним органима Коморе. Као магистра фармације, она покреће и иницијативе у циљу унапређења апотекарске делатности, као и заштите својих колега и колегиница, чланова Коморе, на радном месту, у апотеци.

За сва питања можете се обратити на тел.: 011/7700950; мејл: svetlana.solarov@farmkom.rs

Извештај о обављеним повереним пословима у Огранку Београд у 2023. години:

Огранак Београд	2023. година
Решење о упису у именик	180
Решења о промени података	662
Решења о престанку чланства	125
Потврда у вези отварања апотеке	5
Захтев за издавање лиценце	117
Захтев за обнову лиценце	358
Закључци о покретању поступка по службеној дужности	62
Извештај/потврде о одржаним акредитованим програмима КЕ	1832

ГОДИШЊА ЧЛНАРИНА

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Плаћање годишње чланарине прописано је Статутом Фармацеутске коморе Србије („Сл. Гласник РС“, бр. 156/2020 и 27/2022). **Годишња чланарина износи 5.500,00 динара, а рок за уплату је најкасније до 31. октобра текуће године.** За текућу годину чланарина се може платити одједном или путем административне забране коју потписујете са својим послодавцем. Сви обавезни и редовни чланови Коморе су јануара 2024. године задужени за чланарину за 2024. годину. **Статутом је дефинисан и основ за ослобађање од чланарине.**

Такође, у складу са Статутом, **члан Коморе који није измирио чланарину до 31. октобра текуће године, за ту годину, односно није измирио чланарине за претходне године и исто не учини након писане**

опомене **исписује се из именика чланова Коморе** (члан 17. став 4. Статута Коморе), што за собом повлачи **привремено одузимање лиценце** у складу са Законом о здравственој заштити (члан 185. став 1. тачка 7). У случају да члан који је исписан из именика чланова Коморе, жели да поново поднесе захтев за упис у именик чланова Коморе, дужан је да пре подношења захтева измири цео заостали дуг (члан 17. став 5. Статута Коморе). **У вези са горе наведеним огранци Коморе покренули су поступак исписа из именика за укупно 247 чланова Коморе који нису измирили обавезу плаћања чланарине за 2023. годину ни након више упућених опомена.**

Детаљне информације на [ЛИНКУ!](#)

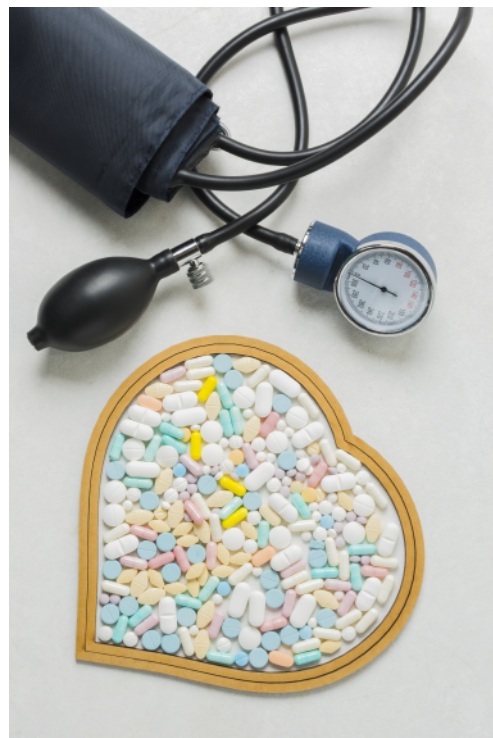
11. март 2024.

**Почетак имплементације:
„Стандардизована фармацеутска
услуга за пацијенте са
хипертензијом“**

Припремила: маг. фарм. спец. Татјана Жунић

Фармацеутска комора Србије је припремила стандарде за пружање још једне фармацеутске услуге на нивоу примарне здравствене заштите. **Стандардизована фармацеутска услуга за пацијенте са хипертензијом** се састоји из 3 корака који покривају основне потребе у управљању терапијом, контролу крвног притиска и нефармаколошке мере. Сваки пацијент ће комплетну услугу проћи кроз два до два и по месеца. Акредитован материјал, који се заснива на најновијим Смерницама европског удружења за хипертензију из 2023. године, и који је услов за почетак пружања ове услуге у апотекама, биће постављен као пакет образовања у оквиру Виртуелне школе образовања на сајту Коморе. Евиденција пружања услуге обављаће се кроз Апликацију за фармацеутске услуге.

Увођење нове услуге биће подржано вебинаром који је планиран за 11.03.2024. године.

18.март 2024.

**Нова услуга фармацеута у јавним
апотекама - „Преглед примене
новоуведених лекова за терапију
хроничних болести“**

Припремила: спец. фарм. Милица Ђукановић

У сарадњи са Савезом фармацеутских удружења Србије, Фармацеутска комора Србије обезбедила је увођење нове услуге у вези са **применом новоуведених лекова за терапију хроничних болести**. Циљ ове услуге је идентификација потенцијалних или актуелних терапијских проблема у вези са применом лека и структурирано саветовање у циљу вишег степена адхеренце према прописаној хроничној терапији. Услуга ће се спроводити кроз неколико корака, који подразумевају праћење пацијента у периоду од 3 месеца. Уколико желите да услугу имплементирате у свакодневни рад, потребно је да прођете кроз Виртуелну школу образовања у вези са овом

услугом, у оквиру које је доступна комплетна документација потребна за спровођење услуге. Евиденција пружања услуге обављаће се кроз Апликацију за фармацеутске услуге.

Увођење нове услуге биће подржано вебинаром који је планиран за 18.03.2024. године.

**Од 25. марта до 22. априла:
Са Комором понедељком у 18:00**

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Фармацеутска комора Србије наставља са одржавањем едукативних вебинара понедељком у 18. У јануарском року предато је на акредитацију Здравственом савету Србије 5 стручних састанака на теме које су у претходној години изазвале највише интересовања код наших чланова: Нови поглед на лечење гојазности, Одговорна примена анксиолитика, Новине у терапији астме и ХОБП-а, Биохемијска дијагностика и саветовање пацијената

у вези лабораторијских испитивања и Вакцинација деце – изазови и дилеме у 21. веку.

Детаљне распоред едукација биће објављен након резултата акредитације.

ПРЕДСТАВЉАМО КОЛЕГЕ УЧЕСНИКЕ ПРОЈЕКТА КОМОРЕ ЕДУКАЦИЈА ДЕЦЕ У ШКОЛАМА И ВРТИЋИМА!

Саша Ђурић, Маг. фарм. - Трстеник

Највећи утисак је позитиван став деце и њихова отвореност према нама, да кажу шта мисле о алкохолу и цигаретама пре свега, а онда и другим питањима које су у домену наше професије. Заиста ми је било јако драго да видим са коликом су пажњом поједини пратили наша предавања. За креативност њихових питања, некада је требало прво мало размислити, па тек онда одговорити.

[Цео интервју на ЛИНКУ!](#)

Сандра Чупић, Маг. фарм. спец. - Суботица

Моја највећа мотивација била је жеља да промовишем струку и ван оквира апотеке, захвалност деце и наставника, квалитетне презентације које су наше колеге осмислиле и изазов да пробам нешто ново. Сматрам да би било значајно да додатно имамо неке поклоне, као што су бојанке са новим цртежима или празне, да могу на задату тему да цртају и боје, или пластични лабораторијски прибор да могу да понесу са собом нпр. патена, мензура и сл. За ученике 7. и 8. разреда значиле би радионице са осмишљеним случајевима, како да избегну ситуације које могу бити потенцијално опасне, ако их неко наводи да конзумирају алкохол, дуван и сл.

[Цео интервју на ЛИНКУ!](#)

Кристина Ковачевић, Маг. фарм. спец. - Кикинда

За учешће у пројекту највише су ме мотивисала моја деца. Мајка сам троје малишана, а најстарија ћерка је предшколац и она просто није могла да дочека када ћу доћи у њену групу да причам са другарима о томе шта то фармацеут ради. Како у овом пројекту учествујем по други пут, било ми је много једноставније него први пут, јер су васпитачи већ били упознати и могу слободно да кажем са одушевљењем прихватили моју поновну посету. Ове године сам се по први пут дружила и са основцима. Нисам имала проблем у комуникацији са школама, напротив када кажете да долазите испред Фармацеутске коморе Србије, врата су вам свуда отворена.

[Цео интервју на ЛИНКУ!](#)

Ева Кеченович, Маг. фарм. спец. - Чантавир

Поносна сам што смо се као здравствени радници фокусирали на значај превенције и тиме значајно утицали на формирање позитивног става деце према здрављу. Одушевљена сам колико су деца била заинтересована! Имали су пуно питања и идеја. Сматрам да је то прави узраст када се може засејати семе здравог стила живота. Значила ми је отвореност учитељица и њихова захвалност на издвојеном времену и енергији.

[Цео интервју на ЛИНКУ!](#)

Позив за учешће у пројекту: „Апотека – пријатељ здравог потомства“

Проф. др Бранислава Миљковић, Председник СФУС-а

Поштоване и драге колегинице и колеге,

Савез фармацеутских удружења Србије (СФУС) је добио подршку за реализацију пројекта „Апотека – пријатељ здравог потомства“ од стране фондације Темпус у оквиру Erasmus+ програма (KA210-ADU) Европске уније.

Циљ пројекта је едукација магистара фармације о рационалној примени лекова у периоду трудноће и дојења ради пружања саветовања и подршке трудницама и дојиљама о безбедном коришћењу лекова у терапији хроничних болести и током самомедијације.

Детаљније о пројекту можете погледати **ОВДЕ!**

Позивамо вас да се до 20. фебруара пријавите за учествовање на Пројекту попуњавањем пријаве ОВДЕ.

Напомињемо да је број места ограничен.

Саветодавна експертска група при ФИПу за питања из области етике

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Проф. др Душанка Крајновић са Фармацеутског факултета у Београду постала је члан новоформиране Саветодавне експертске групе при ФИПу за питања из области етике. Један од првих задатака ове радне групе био је припрема серије едукативних материјала у виду кратких филмова са обрадом случајева из праксе (**FIP CPD Bites on ethics in pharmacy practice**). Материјали су конципирани по моделу да пружају стварне примере из праксе са улогама у одиграним сценаријима уз анализу и препоруке везане за етичке принципе и професионалне услуге у изазовним ситуацијама. Циљ едукативних филмова је подизање свести и унапређење знања о професионалној етици у апотекарској пракси.

Намењени су фармацеутима и студентима фармације.

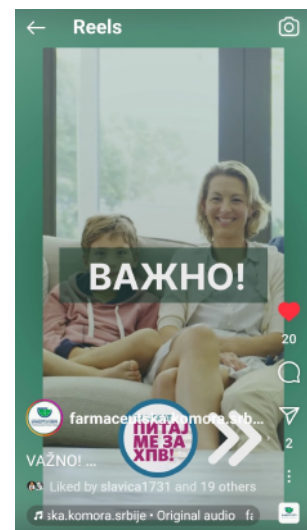
Укупно је урађено 7 едукативних филмова који су доступни на FIPовом сајту **Ethics in pharmacy practice - FIP Events 2021**

Заједно против рака грлића материце

Припремила: маг. фарм. спец. Драгана Рајковић

Под слоганом “Заједно против рака грлића материце” у Србији је обележена 18. Европска недеља превенције рака грлића материце (22-28. јануар) са главном поруком да је рак грлића материце малигна болест која се може спречити. **Примарна превенција** подразумева вакцинацију ХПВ вакцином, која се у Србији, као препоручена вакцинација, спроводи од јуна 2022. године о трошку државе, за популацију деце оба пола, узраста од навршених 9 до 19 година. Секундарна превенција је рано откривање рака грлића материце коришћењем једноставног и неинвазивног ПАП-а теста.

Фармацеутска комора Србије посвећена је овој теми од децембра 2022. године, а у 2023. години реализован је и пројекат едукативног саветовања у апотекама: “Питај ме за ХПВ!”. Поводом Европске недеље рака грлића материце на друштвеним мрежама Коморе објављени су кратки снимци наших колега у апотекама, са одговорима на најчешћа питања у вези ХПВ вакцине.

16. НАПСер конгрес „Између гена и рођења“

Припремила: Ивана Маринковић, НАПСер и маг. фарм. спец. Јасна Анђелковић

Добра традиција студената фармације налаже да је децембар сваке године резервисан за боравак на НАПСер конгресу. Од 13. до 17. децембра студенти су се окупили на Златибору на 16. НАПСер конгресу који је овог пута носио назив „Између гена и рођења“. У току 15 предавања студенти су имали прилику да од врхунских стручњака сазнају више о оплођењу јајне ћелије, очувању репродуктивног здравља, ХПВ вирусу, порођају, али и о генетским тестовима, чувању матичних ћелија, токсиколошким ризицима који се јављају у периоду трудноће, као и о абортусу.

Такође, удружење „Шанса за родитељство“ је представило борбу коју парови у Србији воде са стерилитетом. Студентима су биле организоване и радионице на којима су научили више о исхрани трудница или су се опуштали уз јогу, док су неки од

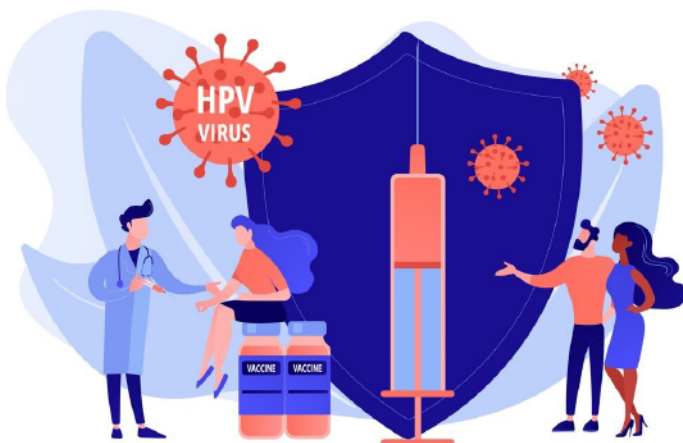
њих учили како функционише ултразвучни апарат и добили прилику да сами рукују једним од њих.

Фармацеутска Комора Србије је на овом конгресу имала част да студентима представи резултате пројекта „Питај ме за ХПВ“. У препуној сали студената говорили смо о искуствима стеченим на пројекту, који ће генерацијама фармацеута који долазе у праксу значити да наставе започете активности.

Успешна стратегија за повећање степена вакцинације против ХПВ

Припремила: спец. фарм. Милица Ђукановић

Нова студија Мајо клинике је показала повећање стопе вакцинације против хуманог папилома вируса (ХПВ) од скоро 20% међу адолесцентима кроз комбиновани приступ. Ова стратегија је укључивала слање подсетника родитељима о томе да ли њихово дете испуњава услове за ХПВ вакцину и истовремено давање повратних информација здравственим радницима о успешној примени ХПВ вакцине. Студијом, која је имплементирана у шест пракси примарне здравствене заштите током 4 године, обухваћено је 9.242 адолесцената. Резултат показује да је 39,7% пацијената примило своје дозе у месецима који су уследили након интервенција, за разлику од 21,9% без интервенција. Ова стратегија има

потенцијал, не само да повећа стопу вакцинације против ХПВ-а, него и да преобликује друге кампање јавног здравља и вакцинације.

Више информација на [ЛИНКУ!](#)

Није важно само шта једемо, већ и када једемо

Припремила: маг. фарм. спец. Николина Скорупан

У децембру 2023. објављени су резултати велике студије на преко 100.000 испитаника у Француској. Резултати указују да особе које касно доручкују и касно вечерају имају већи ризик од кардиоваскуларних болести. Са одлагањем доручка за сваких сат времена, почевши од 8ч, расте укупни кардиоваскуларни ризик, нарочито код жена. Са сваким одлагањем вечере почевши од 2ч, расте ризик од цереброваскуларних болести. Особе које вечерају након 21ч имају за 28% већи ризик од особа које вечерају пре 20ч. Време и учесталост оброка не утиче на ризик од обољевања од коронарне болести срца.

Више информација на [ЛИНКУ!](#)

УНИЦЕФ упозорава на пораст случајева морбила у Европи и централној Азији

Припремила: спец. фарм. Милица Ђукановић

Повећање броја случајева морбила може се приписати смањењу покривености имунизацијом широм региона. Смањење потражње за вакцинама – делимично подстакнуто дезинформацијама и неповерењем који су се погоршали током и након пандемије КОВИД-19, неадекватна здравствена услуга и лоши системи примарне здравствене заштите неки су од фактора који доприносе томе. УНИЦЕФ наводи да не постоји јаснији знак пада покривености имунизацијом од овако драматичног пораста (3266 %) случајева малих богиња. То захтева ургентну пажњу и хитне мере јавног здравља.

Најновији подаци показују да је око 931.000 деце у Европи и Централној Азији у потпуности или делимично пропустило рутинску имунизацију од 2019.

до 2021. У Европи и Централној Азији стопа имунизације прве дозе против малих богиња пала је са 96% у 2019. на 93% у 2022. УНИЦЕФ позива земље широм региона да предузму мере како би се ове бројке промениле.

Детаљније на [ЛИНКУ!](#)

Безбедност антидијабетесних лекова у раној трудноћи

Припремила: маг. фарм. Емилија Трбовић

Недавно истраживање објављено у часопису Јама пратило је утицај лекова за дијабетес на рану трудноћу код непланираних трудноћа. Праћен је тератогени утицај деривата сулфонилуреа, агониста ГЛП-1 рецептора, ДПП-4 инхибитора и СГЛТ-2 инхибитора ако се примене у периоду око зачећа. Анализиране су базе података пацијенткиња из нордијских земаља, САД-а и Израела које су имале дијабетес пре трудноће лечен лековима из ових група. Резултати су показали да није уочено да било који од лекова повећава ризик од великих конгениталних малформација. Ово истраживање је добар почетак

истраживања на овом пољу јер су новији антидијабетички лекови који се све више користе.

Више информација на [ЛИНКУ!](#)

Суплементација у третману акни

Припремила: маг. фарм. спец. Милена Милојевић

На годишњем симпозијуму Интегративне дерматологије, експерти у овом пољу представили су суплементе који доприносе позитивном исходу у лечењу акни. Реч је о суплементима доброг безбедоносног профила, који могу бити део додатне препоруке пацијентима који имају овај проблем. Мио-инозитол повољно утиче на редукцију акни и хирзуитизма. Омега-3 масне киселине и пробиотици имају значајне бенефите у третману акни. Омега-3 масне киселине смањују нежељена дејства изотретионина попут сувоће уста, носа, очију и коже. Особама са акнама се препоручује исхрана базирана на намирницама ниског гликемијског индекса, богата

воћем и поврћем, док исхрана која садржи угљене хидрате високог гликемијског индекса, zasiћене и транс масти, млеко и млечне производе потенцира развој акни.

Више информација на [ЛИНКУ!](#)

КОНТИНУИРАНА ЕДУКАЦИЈА ВИРТУЕЛНА ШКОЛА ОБРАЗОВАЊА

- Ц-1-27/23** Значај и улога апотека у промоцији ХПВ вакцинације – Питај ме за ХПВ (5 бодова), до 13.03.2024.
- Ц-1-55/23** Фармацеутска услуга - предуслов за повећање степена адхеренце код пацијената на терапији антибиотикима (5 бодова), до 21.08.2024.
- Ц-1-60/23** Нова услуга фармацеута у јавним апотекама: Преглед примене новоуведених лекова за терапију хроничних болести (5 бодова), до 21.08.2024.
- Ц-1-65/23** Стандардизована фармацеутска услуга код пацијената са дијабетесом (5 бодова), до 20.11.2024.
- Ц-1-66/23** Унапређење стандардизоване фармацеутске услуге код пацијената са дијабетесом, (5 бодова), до 20.11.2024.
- Ц-1-67/23** Стандардизована фармацеутска услуга за пацијенте са астмом (5 бодова), до 20.11.2024.
- Ц-1-69/23** Улога фармацеута у промоцији вакцинације против сезонског грипа и пнеумокока (5 бодова), до 20.11.2024.

КОНГРЕС ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА У ПРИВАТНОМ СЕКТОРУ

Датум и место одржавања: 1. и 2. март 2024. године, хотел *Crowne Plaza* у Београду.

Број акредитације: А-1-2011/23

Циљна група: лекари, фармацеути, биохемичари, стоматолози, медицинске сестре и здравствени и фармацеутски техничари.

Број бодова: 8 бодова за слушаоце.

Линк за пријаву и уплату котизације: <https://www.kongresprivatnika.rs/prijavni-formular/>

Фармацеутска комора Србије - 02. марта иза сесије представља резултате пројекта „Питај ме за ХПВ“

ФИНАНСИЈСКИ МЕНАЏМЕНТ У ЗДРАВСТВУ - КОМЕРЦИЈАЛНИ И ЕТИЧКИ ИЗАЗОВИ

Датум и место одржавања: 23. март 2023. године, Шабац

Број акредитације: Б-136/23

Циљна група: фармацеути, лекари, стоматолози, биохемичари, медицинске сестре, здравствени техничари

Број бодова: 6 бодова за слушаоце.

Фармацеутска комора Србије - КЕ на тему „Стандардизација фармацеутске услуге предуслов за постизање бољих исхода лечења“.